

Paal en perk 'Het Parool' aan cadeaus 08-04-1993 p. 1(!) + p. 3 voor artsen

Industrie geeft nu voor miljoenen

door JAN VAN DER VEN

DEN HAAG – De artsenorganisatie KNMG gaat paal en perk stellen aan het verschijnsel van dure cadeaus die medicijnfabrikanten geven aan artsen. De KNMG komt binnenkort met een richtlijn, die bepaalt dat artsen zich afzijdig moeten houden van het cadeau-circuit. De regeling is vooral bedoeld voor huisartsen en moet een eind maken aan het omstreden schenken van dure cadeaus zoals faxen en computers. De medicijnindustrie spendeert jaarlijks vele miljoenen guldens aan cadeaus voor met name huisartsen.

De schattingen over de bedragen lopen uiteen. Deskundigen komen uit op maximaal 30.000 gulden per huisarts.

De huisartsenvereniging LHV gaat ook maatregelen nemen. Er is onlangs een 'keurmerk' ingevoerd voor onderzoeken die artsen op verzoek van de industrie uitvoeren. Hiermee moet worden voorkomen dat nutteloze onderzoeken worden verricht die veel tijd en geld kosten.

Met de eigen regeling loopt de Koninklijke Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) vooruit op een wet die staatssecretaris Simons moet gaan maken omdat de EG hem daartoe dwingt.

Op 1 januari ging een Europese richtlijn in werking waarin staat: "In het kader van de bevordering van de verkoop van geneesmiddelen is het verboden premies of voordelen in geld of natura aan te bieden, tenzij deze een geringe waarde hebben."

Staatssecretaris Simons moet dit nu omzetten in een Nederlandse wet. "Het past niet in het beroep van huisarts duurdere cadeaus aan te nemen," zegt een woordvoerder van de Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV).

"Maar er zijn ook huisartsen die er zelf om vragen," aldus een woordvoerder van de Nefarma,

de organisatie van medicijnfabrikanten. Het strooien met cadeaus is vooral bedoeld om huisartsen ertoe te bewegen een nieuw middel voor te schrijven.

De fabrikanten willen zo een deel van de markt in handen krijgen. "Als je meedoet aan een telefonisch onderzoek, krijg je enkele dagen later een fles goede wijn of een cd-tje opgestuurd," verklaart de huisarts Dopper, fervent tegenstander van het systeem van cadeaus als lokmiddel.

Artsenbezoekers komen zijn spreekkamer niet in. Dopper is onder meer medisch adviseur van het Haagse Informatie en Klachtenbureau Gezondheidszorg (IKG).

De richtlijn van de KNMG is vooral bedoeld om het voor artsen minder aantrekkelijk te maken mee te werken aan onderzoeken voor de medicijnindustrie. De artsen krijgen als beloning vaak computers of faxen.

Om wildgroei van dit soort onderzoeken te voorkomen, heeft de Landelijke Huisartsen Vereniging een wetenschappelijk 'keurmerk' ingevoerd. Onderzoeken die niet van zo'n keurmerk zijn voorzien, hebben geen wetenschappelijke waarde en hoeven niet te worden uitgevoerd.

• Pagina 3: Cursus arts vaak naast golfcourse

⇒ vervolg

08.04.1993 1.3

Het PAROOL

Cursus arts opvallend vaak

Donderdag 8 april 1993 3

vlak naast golfcourse

door JAN VAN DER VEN

DEN HAAG – “Bij mij komen ze er niet in. Je krijgt computertjes, hoor ik van veel collega's. Ze krijgen dan zo'n apparaat voor de registratie van een onderzoek. Na afloop mogen ze de computer houden of voor een symbolisch bedrag kopen. Zelf heb ik er emotioneel grote moeite mee geld of goederen aan te nemen, de consument betaalt daarvoor immers. Maar er zijn collega's die zeggen: het gebeurt toch overal, kijk eens naar het bedrijfsleven.”

De Vlaardingse huisarts J. Dopper heeft schone handen, zegt hij. Nimmer zal Dopper een cadeau accepteren, maar om hem heen ziet hij het gebeuren. Niet alleen de omvang van het verschijnsel neemt toe, ook de waarde

van de cadeaus: waren het vroeger pennen en blocnotes, tegenwoordig tast het bedrijfsleven dieper in de buidel. Een computer of fax als cadeau om de huisarts gunstig te stemmen.

De medicijnenindustrie zet jaarlijks vele miljarden guldens om op de Nederlandse markt. De concurrentie is moordend, hetgeen steeds vaker leidt tot het strooien met cadeaus en reisjes. Cadeaus voor artsen die meewerken aan een onderzoek, reisjes met aangepast programma voor artsen die moeten worden bijgeschoold. Dat zo'n cursus dan in een sneeuwrijk gebied of op een zonnig eiland wordt gegeven, is geen toeval. Deskundigen schatten dat zodoende jaarlijks dertigduizend gulden per huisarts aan smeermiddelen wordt besteed.

Dopper laat zich geen cadeaus aan-

smeren, maar cursussen accepteert hij wel. “Aan de reisjes zit een serieuze en een plezierige kant. Veel cursussen zijn goed en hebben geen enkele relatie met een medicijn. Zo heb ik nog niet zo lang geleden een cursus over chronisch klagende patiënten gevolgd. Die was uitstekend.”

De onderzoeken waarvoor huisartsen worden gevraagd, hebben betrekking op medicijnen die na keuring en selectie zijn toegelaten op de Nederlandse markt. De meeste onderzoeken hebben als doel de arts met een bepaald merk vertrouwd te maken. Dopper: “Dus het *pushen* van een middel, een voet tussen de deur krijgen. Het is moeilijk om principieel een lijn te trekken. Als je meedoet aan een telefonisch onderzoekje krijg je een paar dagen later een flesje goede wijn of een cd-tje.

Het lijkt me goed als de LHV met richtlijnen komt.”

De Landelijke Huisartsen Vereniging (LHV) bedient de huisartsen die kiezen voor de principiële lijn op hun wenen. Woordvoerder P. Wouters: “Voor ons mag het niveau van cadeaus niet hoger liggen dan pennen en blocnotes. De KNMG maakt daarvoor een richtlijn. Die bepaalt dat iedere arts zich afzijdig moet houden van het accepteren van cadeaus.”

Om waarborgen in het leven te roepen voor onderzoeken die huisartsen verrichten in opdracht van de farmaceutische industrie heeft de huisartsenvereniging samen met de artsennorganisatie KNMP een stichting in het leven geroepen, Metoh. Industriën die een middel willen laten onderzoeken, worden verzocht dat te melden bij Metoh.

Indien de stichting tot de conclusie komt dat een bepaald onderzoek geen enkel doel dient, krijgt het geen 'label'. Het is een regeling die geen sancties kent – iedereen kan om Metoh heen, erkent ook Nefarma, de vereniging van de farmaceutische industrie.

De huisartsenvereniging gaat haar leden verzoeken zich aan de 'labelafpraak' te houden. “Via het label weet de arts dat het om een nuttig onderzoek gaat en dat hij er zonder probleem aan kan meewerken. Ons voorstel is dat een arts dan gewoon een salaris vraagt aan de industrie voor het aantal uren dat hij eraan heeft besteed. Dan zijn de verhoudingen zuiver.”

Ook de cursussen in het kader van de na- en bijscholing van artsen worden aan (vrijwillige) regels gebonden in een poging het pret-element eruit te halen.

Dat zo'n cursus wordt gegeven vlakbij een golfcourse, kan niet verhinderd worden. “Daar kun je weinig tegen doen,” zegt de LHV. Wel is bepaald dat de cursussen aan strenge eisen moeten voldoen. “Het wetenschappelijk karakter moet voorop staan.” Meereizende partners mogen ook niet meer in de watten worden gelegd, zo hebben partijen onderling afgesproken.

De plotselinge bereidheid om de cadeauwereld te saneren is niet spontaan tot stand gekomen. Op 1 januari trad een Europese richtlijn in werking die bepaalt dat het afgelopen moet zijn met het uitdelen en accepteren van cadeaus. Staatssecretaris Simons werkt nu aan wettelijke regeling die deze EG-richtlijn moet omzetten in een nationaal verbod.